

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobkyně: I. Š.
trvale bytem X

zastoupené advokátem Mgr. Lukášem Hojdnem, LL.B.,
sídlem Francouzská 299/98, Praha 10, 101 00

proti
žalovanému: Ministerstvo zdravotnictví,
sídlem Palackého nám. 375, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MZDR 15541/2024-5/PRO ze dne 10. 7. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministra zdravotnictví ze dne 10. 7. 2024, č. j. MZDR 15541/2024-5/PRO, a rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 8. 4. 2024, č. j. MZDR 15541/2024-5/PRO, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 12 342 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně podala dne 15. 1. 2024 žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem podle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů (dále také jen „zákon č. 297/2021 Sb.“). Ministerstvo zdravotnictví žádost žalobkyně rozhodnutím ze dne 8. 4. 2024, č. j. MZDR 15541/2024-5/PRO zamítlo, neboť dospělo k závěru, že shromážděná zdravotnická dokumentace obsahovala všechny dokumenty ve formě a obsahu, které předpisy pro legalitu sterilizačního zákroku k rozhodnému dni vyžadovaly. Žalobkyně neprokázala a důkazně neoznačila okolnosti způsobující protiprávnost zákroku ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o odškodnění nezákonných sterilizací, které v žádosti tvrdila.
2. Žalobkyně podala proti rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví rozklad, který ministr zdravotnictví rozhodnutím ze dne 10. 7. 2024, č. j. MZDR 15541/2024-5/PRO (dále také jen „napadané rozhodnutí“) zamítl a rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví potvrdil.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobkyně v žalobě uvedla, že ke sterilizaci došlo dne 10. 1. 1996 v Nemocnici s poliklinikou Kadaň, nyní existující pod názvem Nemocnice Kadaň s.r.o., (dále také jen „nemocnice“), přičemž žalobkyně tvrdí, že tento lékařský zákrok byl proveden bez jejího vědomí, o jeho provedení nestála a neudělila k němu svobodný a informovaný souhlas. Do nemocnice se žalobkyně dostavila dne 9. 1. 1996 výhradně kvůli spontánnímu porodu.
4. Žalobkyně dále v podané žalobě připustila, že podepsala dne 9. 1. 1996 formulář souhlasu ke sterilizaci, jelikož v době jeho podpisu, kdy se žalobkyně nacházela ve fázi aktivního porodu, bylo žalobkyni ze strany zaměstnanců nemocnice sděleno, že dokumenty obsahující také žádost o sterilizaci podepsat musí, přičemž dalšího vysvětlení o obsahu dokumentů se žalobkyni nedostalo. Žalobkyně tedy uvádí, že žádost o sterilizaci podepsala pouze z důvodu toho, že se v době podpisu nacházela ve stavu silného psychického i fyzického vypětí a důvěřovala lékařům. Podstoupit sterilizační zákrok nezamýšlela a žádost o sterilizaci podepsala v omylu. Na základě výše uvedeného žalobkyně uvádí, že vzhledem k absenci vážnosti a prostosti vůle není možné dokument, ve kterém žádá o sterilizaci, považovat za platný a nelze tedy shrnout, že by se sterilizace udála na žádost žalobkyně.
5. Žalobkyně tedy namítá absenci řádného poučení o sterilizačním zákroku a uvádí, že prokázat, že takovéto poučení proběhlo, není povinností žalobkyně, nýbrž nemocnice. Zároveň žalobkyně namítá, že z její strany nebylo podepsáno povinné písemné poučení o tom, do jaké míry je zákrok reparabilní.

6. Žalobkyně se rovněž ohrazuje proti postupu žalovaného, který neučinil žádné aktivní kroky k ověření protiprávnosti sterilizace, čímž porušil svou povinnost postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
7. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že tvrzení žalobkyně, že o sterilizaci nežádala, je v rozporu se zdravotnickou dokumentací. Vylíčení okolností podpisu žádosti o sterilizaci, které žalobkyně uvedla v žalobě, považuje za účelové. Žalovaný nepovažuje za věrohodné, že by při nástupu do nemocnice byly ženě předloženy „papíry“ s tím, že je musí nezbytně z důvodu ochrany svého zdraví podepsat, a žena by se nezajímala o to, proč její zdravotní stav vyžaduje podpis dokumentu. Žalovaný taktéž spatřuje rozpor v tvrzeních žalobkyně v tom, že v původní žádosti uvedla, že zdravotní personál jí dal podepsat určité papíry bez bližšího vysvětlení, a dle jejího pozdějšího tvrzení jí v souvislosti s dokumenty bylo sděleno, že je jejich podpis nezbytný pro zachování jejího zdraví.
8. Dále žalovaný zpochybňuje, že se v době podpisu žalovaná nacházela v silných porodních bolestech a zároveň poukazuje na to, že sterilizační zákrok jí byl proveden až den následující po porodu, kdy před samotným výkonem musela podstoupit ještě další předoperační vyšetření. Výše uvedeným žalovaný zpochybňuje, že byl tento zákrok proveden bez vědomí žalobkyně, a naopak uvádí, že jelikož se žalobkyně předoperačním vyšetřením nikterak nebránila, implicitně vyslovila s provedením sterilizace souhlas. K tomuto žalovaný ještě dodává, že provedení zákroku den po porodu má své medicínské opodstatnění, kdy se využívá lepších podmínek pro provedení tohoto zákroku po porodu, a samotné provedení sterilizace den po porodu nevypovídá o její protiprávnosti, když v řízení nebyly navrženy důkazy, které by prokazovaly okolnosti provedení zákroku.
9. K absenci poučení žalobkyně o následcích a charakteru zákroku žalovaný uvádí, že poučení je zahrnuto v samotné žádosti o provedení zákroku, kde je uvedeno, že žalobkyně žádá o provedení takové operace, aby již nemohla znovu otěhotnět. To samé je též dle žalovaného dostatečným odůvodněním žádosti a zároveň písemným poučením o tom, že zákrok není reparable. Nutnost dalšího poučení v písemné formě právní předpisy v rozhodné době nestanovily a žalovaný je toho názoru, že nyní platnou a účinnou úpravu (zejm. § 15. odst. 1 zákona. č. 373/2011 Sb.) na tento případ implicitně aplikovat nelze. Absenci poučení pak dle názoru žalovaného musí prokázat žalobkyně, jelikož se jedná o řízení na návrh, a tak je na ní, aby prokázala své právo.
10. Při ústním jednání konaném dne 15. ledna 2025 účastníci řízení setrvali na svých stanoviscích. Zástupce žalobkyně zdůraznil, že podpis žalobkyně na dokumentu „Žádost o provedení sterilizace“ nebyl vážně míněným úkonem učiněným po řádném poučení. Žalovaná poukázala na skutečnost, že sterilizace byla žalobkyni provedena den po porodu, nelze uvěřit, že žalobkyně pouhý den po porodu absolvovala lékařský zákrok – operaci v celkové narkóze, aniž by si byla vědoma, o jaký zákrok se jedná, nezajímala se, proč jej podstupuje, či snad s jeho provedením nesouhlasila.

III.

Posouzení žaloby

11. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadané rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

12. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobkyně dne 16. 1. 2024 podala k žalovanému Ministerstvu zdravotnictví žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb. Žalobkyně k žádosti předložila zdravotnické zprávy Nemocnice s poliklinikou Kadaň, nyní existující pod názvem Nemocnice Kadaň s.r.o.
13. Dne 17. 1. 2024 žalovaný vyzval nemocnici k předložení kopie úplné zdravotnické dokumentace žadatelky obsahující záznamy vztahující se k provedenému zdravotnímu výkonu zabráňujícímu plodnosti (sterilizace). Nemocnice vyžádanou kopii zdravotnické dokumentace žalovanému zaslala dne 23. 1. 2024.
14. Žalovaný dne 11. 3. 2024 žalobkyni písemností č. j. MZDR 1654/2024-4/PRO oznámil ukončení shromažďování důkazů pro rozhodnutí a poučil žalobkyni o právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).
15. Žalovaný dne 8. 4. 2024 vydal prvostupňové rozhodnutí, kterým žádost žalobkyně zamítl s odůvodněním, že ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že žalobkyně podala vlastnoručně podepsanou žádost o provedení sterilizace se současným informovaným prohlášením o důsledcích sterilizačního zákroku, tj. s uvedením, že se jedná o zákrok, po kterém již nebude moci otěhotnět. Následně byla žádost schválena sterilizační komisí v rámci „Protokolu k Žádosti o provedení sterilizace“ ze dne 9. 1. 1996, který je podepsán třemi lékaři – členy sterilizační komise. V odůvodnění dále žalovaný uvádí, že nedostatek poučení žalobkyně pouze tvrdí, ale nikterak neprokazuje, přičemž v době provedení zákroku nebyla stanovena písemná forma poučení. Žalovaný označuje za stěžejní, že byla žalobkyně seznámena s informací, že po zákroku již nebude moci otěhotnět.
16. Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí v zákonné lhůtě rozklad. Nesouhlasila zejména s otázkou posouzení svobodného a informovaného souhlasu v žádosti o provedení sterilizace.
17. Rozklad žalobkyně byl ministrem zdravotnictví zamítnut. Ministr zdravotnictví v odůvodnění svého rozhodnutí zejména uvedl, že ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že žalobkyně souhlas se sterilizací udělila, byla v rámci něj informována o povaze a následcích zákroku. Důkazní břemeno ve smyslu toho, že žalobkyně nebyla řádně poučena, leží na žalobkyni, neboť řízení dle zákona č. 297/2021 Sb. je řízením zahajovaným na návrh (žádost), přičemž takovou povinnost žalobkyně nesplnila a nedoložila žádné nové skutečnosti ani důkazy, ze kterých by vyplývalo, že by sterilizace byla provedena v rozporu s právem.
18. Soud při posouzení věci vycházel zejména z následující právní úpravy:
19. Podle § 2 zákona č. 297/2021 Sb. platí, že *oprávněnou osobou je fyzická osoba, která se podrobila v období od 1. července 1966 do 31. března 2012 (dále jen "rozhodné období") ve zdravotnickém zařízení na území, které je součástí území České republiky, sterilizaci v rozporu s právem.*
20. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 297/2021 Sb. platí, že *sterilizaci v rozporu s právem se pro účely tohoto zákona rozumí zdravotní výkon zabráňující plodnosti, k jehož provedení oprávněná osoba neudělila souhlas, nebo souhlas udělila při takovém porušení právních předpisů*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

upravujících v rozhodném období provedení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti anebo za takových okolností, jež vylučují nebo vážně narušují svobodu a prostotu omylu uděleného souhlasu.

21. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 297/2021 Sb. platí, že porušením právních předpisů a okolnostmi podle odstavce 1 se rozumí zejména působení na oprávněnou osobou v podobě jakéhokoli nátlaku, donucení či přesvědčování, aby se zdravotnímu výkonu zabraňujícímu plodnosti podrobila, jakož i skutečnost, že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu a o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích.
22. Podle § 5 odst. 2 zákona č. 297/2021 Sb., se na řízení podle zákona o protiprávní sterilizaci použije správní řád.
23. Dle ust. § 2 odst. 4 správního řádu, správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.
24. Dle odst. 1 věta první § 23 „Poučení a souhlas nemocného“ zákona č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu, zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu příslušného zdravotnického povolání informuje pacienta, popřípadě další osoby v souladu s § 67b odst. 12 písm. d), o účelu a povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích, alternativách a rizicích.
25. Dle ust. § 27 zákona č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu, sterilizace se smí provést jen se souhlasem nebo na vlastní žádost osoby, u níž má být sterilizace provedena, a to za podmínek stanovených ministerstvem zdravotnictví.
26. Dle § 2 písm. b) Směrnice ministerstva zdravotnictví ČSR ze dne 17. prosince 1971 o provádění sterilizace (dále jen „směrnice“), sterilizace je přípustná, provádí-li se ve zdravotnickém zařízení na vlastní žádost nebo se souhlasem osoby, u níž má být sterilizace provedena, na zdravých pohlavních orgánech ženy, jestliže by těhotenství nebo porod vážně ohrozily život ženy nebo jí způsobily těžkou a trvalou poruchu zdraví.
27. Dle ust. § 11 směrnice, je-li o žádosti rozhodnuto kladně, pošle předseda žadatelku (žadatele) s doporučením na ženské (urologické nebo chirurgické) oddělení, jehož vedoucí je členem komise. Zároveň tam zašle opis protokolu, který se stane součástí chorobopisu. Před zákrokem podepíše osoba, u níž má být sterilizace provedena, popřípadě její zákonný zástupce (opatrovník), prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, **do jaké míry je sterilizační zákrok reparaibilní.**
28. Soud se nejdříve zabýval splněním formálních náležitostí pro sterilizaci, tj. splnění zákonných podmínek.
29. Z ustanovení § 23 a § 27 zákona o péči o zdraví lidu, který byl platný v době zákroku, jednoznačně vyplývalo, že sterilizaci lze provést pouze se souhlasem poté, co byl pacient informován v souladu s ust. § 23, tj. o účelu a povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích, alternativách a rizicích a za podmínek stanovených žalovaným, které byly stanovené ve výše citované směrnici o provádění sterilizace. Ze souhlasu, který je obsažen ve zdravotnické dokumentaci, je pouze uvedeno, že žalobkyně souhlasí s tím, že podstoupí „operaci, aby nemohla otěhotnět“. Tento souhlas, který je navíc ve formě předepsaného formuláře, na

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

který žalobkyně pouze připojila svůj podpis, tedy neobsahuje další informace, které vyplývají ze zákona o péči o zdraví lidu či z výše uvedené směrnice. Pokud žalovaný namítá, že v době provedení zákroku účinná právní úprava nevyžadovala písemnou formu poučení o veškerých okolnostech prováděného zákroku, upozorňuje soud na to, že souhlas, resp. zdravotnická dokumentace jako celek, neobsahuje ani poučení o skutečnostech, pro které byla již v době provedení zákroku jasně a výslovně stanovena nutnost jejich písemného zaznamenání – konkrétně se jedná o informaci o tom, do jaké míry je zákrok reparaibilní (viz bod 17. tohoto odůvodnění). Takovouto informací zdravotnická dokumentace žalobkyně neobsahuje, označení sterilizace jako „*operace, aby [žalobkyně] nemohla otěhotnět*“ není dostačující, neboť z něj bez dalšího nevyplývá, že k otěhotnění již po provedení zákroku nemůže dojít nikdy, resp. že následky zákroku již nelze v budoucnu zvrátit.

30. Z důvodové zprávy k zákonu č. 297/2021 Sb. vyplývá, že souhlas s provedením sterilizace, který již v době provedení zákroku právní úprava předepisovala jako základní podmínku pro její provedení, je nutné posuzovat z pohledu soukromého práva, neboť poskytování zdravotní péče pacientům je v tomto směru nutné považovat za plně soukromoprávní vztah, kde oba účastníci vztahu mají rovné postavení a oba proto musí dospět k vzájemné dohodě o způsobu léčby. Z toho plyne, že souhlas s jakýmkoliv zdravotnickým zákrokem musel rovněž od počátku splňovat základní podmínky platnosti právního úkonu podle obecných požadavků (nejen) občanského práva, tj. být učiněn svobodně a vážně, určité a srozumitelně. Vážnost úkonu poté předpokládala plnou informovanost o všech jeho souvislostech. Informovaný souhlas poučeného pacienta tedy zahrnuje poučení o účelu, povaze, důsledcích a rizicích zákroku. K platnosti takového právního úkonu je nutné, aby měl pacient před udělením souhlasu všechny výše uvedené informace.
31. Důvodová zpráva se vyjadřuje také ke svobodnosti souhlasu, který musí být prostý jakéhokoli nátlaku či donucení. Právní úkon tedy musí plně korespondovat s vnitřní vůlí a přesvědčením pacienta a nesmí být tudíž učiněn v tísní, pod nátlakem či donucením způsobeným jakýmkoliv okolnostmi, jinak je opět neplatný. Konkrétně v případě pacientů je třeba připomenout, že pod tlakem určitých okolností jako například oslabující vliv nemoci nebo ovlivnění léky či stresová situace v bezprostřední souvislosti s podstoupením lékařského zákroku není možné nikdy udělit skutečný svobodný a informovaný souhlas se zákrokem, neboť pacient nemůže dostatečně zvážit jeho následky a další související okolnosti. Za příklad tohoto stavu lze označit i fázi první doby porodní, během které ženě porodní bolesti a medikace brání v řádném zvážení všech následků svého rozhodnutí, případně další stavu.
32. Souhlas, který žalobkyně podepsala, tak nejen že neobsahoval všechny zákonem vyžadované náležitosti, ale také byl učiněn pod tlakem okolností, které mohly ovlivnit schopnost žalobkyně projevit svou skutečnou vnitřní vůli a přesvědčení. Pokud žalovaný poukazuje na to, že indikace ke sterilizaci je ve zdravotnické dokumentaci zaznamenána ve 14.50 hod. a počátek první doby porodní v 19.00 hod., nelze z těchto dvou časových údajů vyvodit, že tento časový odstup znamená, že schopnost žalobkyně udělit v plném rozsahu ničím neovlivněný svobodný souhlas počala být dotčena až v 19.00 hod. a kdykoliv předtím nelze probíhající porod jakožto okolnost udělování souhlasu zohledňovat. Takovýto výklad by byl ostatně absurdní a vylučuje ho i smysl a účel zákona č. 297/2021 Sb., který je vyjádřen v jeho důvodové zprávě (viz bod 21. tohoto odůvodnění).

33. Žalovaný ve svém rozhodnutí dovodil splnění všech formálních náležitostí uděleného souhlasu a uvedl, že absenci řádného poučení, na které v době provedení zákroku nebyla kladena nutnost jeho písemné formy, žalobkyně nedoložila. Soud v tomto ohledu zdůrazňuje, že ačkoliv účastníky v řízení na žádost stíhá břemeno tvrzení a břemeno důkazní, stále platí, že i v těchto řízeních postupuje správní orgán tak, aby všechny skutečnosti byly objasněny v souladu se zásadou materiální pravdy (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2020, č. j. 1 Ads 282/2019–37). Zásada materiální pravdy se v řízení na žádost uplatní v tom smyslu, že ačkoliv je to účastník, kdo má svůj nárok podložit, správní orgán není vázán pouze jeho návrhem a není zbaven odpovědnost za úplné a zjištění všech skutečností, které budou podkladem pro jeho rozhodnutí. Pokud tedy žalovaný tvrdí, že absenci poučení žalobkyně nedoložila, ale zároveň žalovaný v rámci své vlastní činnosti nezjistil, že poučení řádně proběhlo, nelze bez dalšího uzavřít, že žalobkyně nesplnila svou důkazní povinnost a o tento argument (mimo jiné) opřít zamítavé rozhodnutí. Pokud měl žalovaný o skutkovém ději předloženém žalobkyní pochybnosti, bylo namíste žalobkyni vyzvat, aby tato tvrzení doložila důkazy s tím, že měl rovněž uvést příklady důkazů, které může navrhnout (např. výslech zdravotnického personálu, popřípadě jiné osoby, která byla poučení přítomna, další listinné důkazy atd.). Žalovaný však takto nepostupoval a žalobkyni v tomto směru nepoučil. Takový postup tak rovněž představuje vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.
34. Osmý senát městského soudu rozhodl zcela v souladu s principy, které již dříve vyložil ve svém rozhodnutí vydaném ve skutkově obdobné věci, a to v rozsudku ze dne 13. 12. 2023, č. j. 8Ad 6/2023-33, v němž uvedl: *„žadatelka nebyla ve smyslu ust. § 3 odst. 2 srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu (nutnost provést sterilizaci z důvodu 4 porodů a opakovaných interrupcí, jak uváděl zástupce žalované při jednání), o účelu (nakolik je sterilizace jako antikoncepce stoprocentní), povaze (o způsobu provedení sterilizace tj. zneprůchodnění vejcovodů – jak? nebo jejich celé odstranění?), možných důsledcích (vliv na menstruační cyklus a sexuální život, možnost otěhotnět jen umělým oplodněním, které není zcela jisté, a které si bude muset hradit sama) a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích (jiný druh antikoncepce jeho přínosy a rizika).“* Kasační stížnost proti citovanému rozsudku Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 19. 9. 2024, č. j. 7 As 12/2024–45, v němž mimo jiné uvedl: *„odpovědnost státu za protiprávně provedené sterilizace vyžaduje, aby byla skutečně zajištěna efektivní možnost postižených osob dosáhnout nápravy vzniklého stavu. Správní orgány musí postupovat s maximálním zřetelem k účelu zákona, jímž je zajištění skutečně účinného napravení vzniklého stavu osob poškozených nelegální sterilizací“.*
35. Městský soud tedy uzavírá, že okolností provedení sterilizačního zákroku tak na základě výše uvedeného byla skutečnost, že žalobkyně podepsala předepsaný souhlas pod tlakem okolností, které mohly ovlivnit její schopnost udělit souhlas se všemi jeho zákonnými náležitostmi, a dále nebyla žalobkyně o charakteru a následcích sterilizace dostatečně poučena.
36. Žalovaný při rozhodování o žádosti žalobkyně nedostatečně zjistil skutkový stav a učinil nesprávný závěr o neexistenci nároku žalobkyně na odškodnění. Napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

37. Na základě výše uvedeného soud zrušil napadané rozhodnutí pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud současně ve smyslu § 78 odst. 3 s.ř.s. zrušil i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, neboť zjištěná pochybení souvisí s posouzením důvodnosti žádosti, a tedy s povinností, která primárně tíží správní orgán I. stupně.
38. V dalším řízení je dle § 78 odst. 5 s.ř.s. žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku, zejména s tím, že ze zdravotnické dokumentace nevyplývá, že byla žalobkyně řádně poučena o následcích sterilizace ve světle právní úpravy účinné v době provedení zákroku, resp. řádně informována ve smyslu ust. § 3 odst. 2 zákona č. 297/2021 Sb., z čehož vyplývá, že žalobkyně splňuje podmínky pro nárok na odškodnění za nezákonně provedenou sterilizaci.
39. Soud žalobkyni v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. přiznal také náhradu nákladu řízení, neboť měla ve věci plný úspěch. Žaloba je zákonem osvobozena od soudního poplatku, a tak účelně vynaložené náklady řízení tvoří odměna advokáta podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), (dále jen „vyhláška“). Podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky z tarifní hodnoty 50 000 Kč činí výše odměny 3 100 Kč. Žalobkyni byla přiznána náhrada za tři úkony právní služby, a to převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky], písemné podání ve věci (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky) a účast při ústním jednání [§ 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky] dále 3 x náhrada paušálních výdajů podle § 13 odst. 4 vyhlášky 300 Kč a 21% DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. leden 2025

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.